

Международна конференция "Геоархеология и археоминералогия" (София, 2008)

На 29-30 октомври 2008 година в София се проведе Международна конференция по *Геоархеология и археоминералогия*. По отношение на втората част от заглавието на конференцията това е първата конференция в това направление в световен аспект. Научното събитие беше посветено на обявената от ООН и ЮНЕСКО *Международна година на планетата Земя 2008*. Конференцията се проведе в Парк-хотел "Витоша" и Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски". В научната програма на конференцията бяха включени следните основни направления и теми:

- Археоминералогия и гемология: минерални и скални артефакти през вековете; минерални пигменти и соли; биоминерални материали; керамика и природни стъкла; ювелирно изкуство; глиптика; суровинна стратегия и роля на минералните и каменните строителни материали в човешката култура; история на тяхното усвояване, обработка и търговия;
- Мегалитни и скално-изсечени паметници;
- Метали, рударска дейност и археометалургия;
- Геоморфология и геоложки процеси, свързани с културно-исторически обекти и паметници;
- Геофизични и дистанционни методи в археологията;
- Консервация и опазване на артефакти и културното наследство.

В конференцията взеха участие повече от 100 души, като имаше представители от 20 страни от чужбина. Участниците в конференцията бяха поздравени от ректора на Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски" проф. д-р Иван Милев и от председателя на Националния комитет по геология акад. Тодор Николов. Бяха изнесени 80 устни и постерни доклада, отпечатани в специален том с материалите на конференцията на английски език (*Geoarchaeology and Archaeomineralogy. Proceedings of the International Conference, 29-30 October 2008 Sofia, Publishing House "St. Ivan Rilski", Sofia, 390 p.; Editor-in-Chief R. I. Kostov, Editors B. Gaydarska and M. Gurova*). С голямо внимание бяха посрещнати двата пленарни доклада – единият на доайена на световната геоархеология и археоминералогия, почетния професор Джордж (Рип) Рап от Университета на Минесота, САЩ (*Трябва ли археоминералогията да последва геоархеологията във фамилията на организирани научни области?*) и другият – на член-кореспондент Иван Загорчев от Геологическия институт на Българската академия на науките (*Науките за Земята и културата: природното и*

културното наследство в Международната година на планетата Земя). Сред участниците бяха още редица известни специалисти като проф. П. Биаджи и проф. Дж. Ломбарди от Италия, проф. В. Зайков от Русия и проф. М. Павликовски от Полша.

През първия ден, в заседателната зала на парк-хотел "Витоша" бяха организирани две специални фотоизложби – на запазените и застрашените от разрушаване мегалитни паметници от южна България (ст.н.с. д-р Л. Цонев от ИФТТ-БАН и съавтори) и на скално-издълбани паметници от Източните Родопи (ст.н.с. д-р С. Иванова от НАИМ-БАН и съавтори). През втория ден домакин на научната проява беше Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски", като заседанията по секции се провеждаха в залите на Музея на уникалните кристали "Илия Делев" и на Музея по минералогия, петрография и полезни изкопаеми. В кафе-паузата участниците в конференцията имаха възможност да се запознаят и с Музея по геология и палеонтология. Повечето от чуждестранните гости успяха да посетят и някои от националните музеи в столицата, свързани с минералогическа и/или археологическа тематика.

Конференцията беше съпроводена от две наситени с посещения на археологически обекти и запознаване с артефакти от музеите научни екскурзии из страната – преди и след нейното провеждане. Първата беше под надслов *"Неизвестните" мегалитни и скално-изсечени паметници на Европа* (мегалитни и скално-изсечени обекти в югоизточна България: долмени при с. Хлябово и скално-издълбани кръгове в м. "Палеокастро" в Сакар; скално-изсечени ниши в м. "Пчелен камък" и комплексен скално-издълбан и пещерен обект "Арката" при р. Арда, както и скален обект "Перперек", всичките в Източните Родопи), а втората – *Ролята на България в световното ювелирно изкуство* (първи обработени ювелирни минерали и първи метали; енигмата на неолитно-халколитните артефакти от нефрит; най-ранен добив на мед в Европа; първо фасетиране на карнеолова мъниста; най-ранни артефакти от злато от Варненския халколитен некропол; златни съкровища и подмогилни храмове на древните траки; средновековно ювелирно и скално изкуство: Стара Загора – Казанлък – Варна – Аладжа манастир – Плиска – обект на ЮНЕСКО "Мадарски конник" – Велики Преслав – Велико Търново).

Проф. Джордж Рап (САЩ) – доайен на световната геоархеология и археоминералогия, изнася пленарен доклад

По време на втората екскурзия във Варненския археологически музей беше организирана презентация посветена на "черноморския потоп" и връзката му с Варненската протоцивилизация (проф. д-р П. Димитров и д-р Д. Димитров – Институт по океанология на БАН, Варна), последвана от научна дискусия. За конференцията бяха издадени още *Пътеводител на екскурзиите* на английски език (с автори проф. дин В. Фол, ст.н.с. д-р Д. Гергова и доц. д-р Р. И. Костов) и библиография по *Геоархеология и археоминералогия: артефакти и обекти от България* (съставител: доц. д-р Р. И. Костов).

Конференцията се проведе благодарение на спонсорството и помощта на следните държавни и обществени институции и организации: Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски", Национален археологически институт и музей на БАН, Министерство на

образованието и науката, Министерство на околната среда и водите, Съюз на учените в България, Българско минералогическо дружество, Българско геологическо дружество и Дружество на геофизиците в България. Конференцията, в своята работа покри няколко основни задачи: насочване на вниманието към важността и перспективността от интердисциплинарните изследвания; преглед на някои от известните и нови за науката минерални (както и метални) артефакти и скални обекти от национално и световно значение; популяризиране на археологическото наследство от българските земи с оглед на културно-историческия туризъм; издигане престижа на минералогическите и археологическите школи в страната и съответните национални и регионални музеи; създаване на международни контакти за бъдещи научни проекти.

Руслан И. Костов